

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU

2025 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2026

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	11
7. DENETİM BULGULARI	11
8. EKLER	22

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Merkez ve Taşra Teşkilatı Personel Durumu	4
Tablo 2: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2025 Yılı Bütçelenen ve Gerçekleşen Gelir	4
Tablo 3: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2025 Yılı Bütçelenen ve Gerçekleşen Gider	5
Tablo 4: Sosyal Güvenlik Kurumu Sosyal Tesisleri	6
Tablo 5: Kurumun Ortağı Olduğu Kuruluşlar	7

KISALTMALAR

AŞ: Anonim Şirket

GSS: Genel Sağlık Sigortası

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

MOSİP: Mali Otomasyon Sistemi Projesi

SGDP: Sosyal Güvenlik Destek Primi

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

SGM: Sosyal Güvenlik Merkezi

SGİM: Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü

T.C.: Türkiye Cumhuriyeti

TL: Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Kurum Alacaklarının Mali Tablolarda Hatalı Görünmesi

B. Diğer Bulgular

1. Genel Sağlık Sigortası Primlerinin Tahakkuk ve Tahsiline İlişkin Hatalı Uygulamaların Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Değişen sosyal güvenlik ihtiyaç ve risklerine karşı toplumu güvence altına alarak güvenilir, kaliteli ve yenilikçi bir anlayışla sürdürülebilir sosyal güvenlik hizmeti sunmak misyonuyla kurulan; bununla birlikte yenilikçi ve insan odaklı anlayışla topluma kaliteli hizmet sunan, sürdürülebilirliğini sağlamış, dünyada örnek alınan güçlü ve saygın bir kurum olmak vizyonu ile hareket eden Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) hem bütçe büyüklüğü hem de paydaşlarının sayısı ve çeşitliliği açısından Türk kamu mali sisteminde ağırlığı olan kurumların başında gelmektedir.

Kurum; sosyal güvenliği yaygınlaştırmak, prim gelirlerini artırmak, sağlık hizmetlerine erişimi kısıtlamadan sağlık harcamalarının sürdürülebilirliğini sağlamak, kaliteli sosyal sigortacılık hizmeti vererek hizmet alan memnuniyetini artırmak, kurumsal yönetim sistemini geliştirmek ve bilişim altyapısını geliştirmek amaçlarını benimsemiştir.

Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı, BAĞ-KUR Genel Müdürlüğü ve T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü 20.06.2006 tarihli ve 26173 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu ile Sosyal Güvenlik Kurumu çatısı altında toplanmıştır. Bu yapılanma devlet memurları, hizmet akdine göre çalışanlar, tarım işlerinde çalışanlar, kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar ile tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik sisteminin, tek bir emeklilik sistemine dönüştürülmesini temin etmeye yönelik olmuştur.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra 24.11.2006 tarihinde Kurumun ilk Genel Kurul toplantısı yapılmış, Yönetim Kurulu üyelerinin 28.11.2006 tarihinde göreve başlamalarıyla birlikte Sosyal Sigortalar Kurumu, BAĞ-KUR ve T.C. Emekli Sandığının tüzel kişilikleri sona ermiştir.

02.07.2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile 5502 sayılı Kanun'un Kurumun amaç, tanımlar, kuruluş ve görevlerinin düzenlendiği Birinci Bölümü; organlarının ve görevlerinin düzenlendiği İkinci Bölümünün 6'ncı maddesinin bazı fıkraları hariç geriye kalanını; Başkanlık Teşkilatı, Ana Hizmet Birimleri, Danışmanlık Birimleri, Yardımcı Hizmet Birimleri ve Taşra Teşkilatının düzenlendiği bölümleri yürürlükten kaldırılmıştır. 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 sayılı

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 403-433'üncü maddelerinde Sosyal Güvenlik Kurumunun teşkilatı hakkında yeni düzenlemeler yapılmıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ilgili kuruluşu olan Sosyal Güvenlik Kurumu, kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali açıdan özerk olup 5502 sayılı Kanun'da ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabidir.

Kurumun görevleri, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 405'inci maddesinde şu şekilde belirlenmiştir:

a) Ulusal kalkınma strateji ve politikaları ile yıllık uygulama programlarını dikkate alarak sosyal güvenlik politikalarını uygulamak, bu politikaların geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak.

b) Hizmet sunduğu gerçek ve tüzel kişileri hak ve yükümlülükleri konusunda bilgilendirmek, haklarının kullanılmasını ve yükümlülüklerinin yerine getirilmesini kolaylaştırmak.

c) Sosyal güvenliğe ilişkin konularda; uluslararası gelişmeleri izlemek, Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlar ile iş birliği yapmak, yabancı ülkelerle yapılacak sosyal güvenlik sözleşmelerine ilişkin gerekli çalışmaları yürütmek, usulüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası antlaşmaları uygulamak.

ç) Sosyal güvenlik alanında eğitim, araştırma ve danışmanlık faaliyetleri yapmak ve yaptırmak, kamu idareleri arasında koordinasyon ve iş birliğini sağlamak.

d) Mevzuat ile Kuruma verilen görevleri yapmak.

Kurumun temel faaliyet alanı; kısa ve uzun vadeli sigorta kollarından oluşan sosyal güvenlik sistemi faaliyetleri ile genel sağlık sigortası faaliyetleridir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 406'ncı maddesinde Kurumun organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve Başkanlık olarak sayılmış olup, 413'üncü maddesinde ise Başkanlığın hizmet birimleri aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

a) Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- b) Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü
- c) Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğü
- ç) Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü
- d) Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı
- e) Aktüerya ve Fon Yönetimi Daire Başkanlığı
- f) Strateji Geliştirme Başkanlığı
- g) Personel Daire Başkanlığı
- ğ) Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı
- h) İnşaat ve Emlak Daire Başkanlığı
- ı) Eğitim, Araştırma ve Geliştirme Merkezi Başkanlığı
- i) Hukuk Müşavirliği
- j) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Taşra Teşkilatı" başlıklı 427'nci maddesinde Başkanlığın taşra teşkilâtının; her ilde kurulan sosyal güvenlik il müdürlükleri ile sosyal güvenlik il müdürlüklerine bağlı olarak kurulacak sosyal güvenlik merkezlerinden (SGM) oluşacağı, il ve ilçelerde nüfus, sigortalı ve genel sağlık sigortalı sayısı, iş yeri sayısı, işlem yoğunluğu ve belirlenecek diğer kriterler doğrultusunda yeteri kadar sosyal güvenlik merkezi kurulabileceği veya kaldırılabilceği hükme bağlanmıştır.

Bu kapsamda, SGK icra ettiği kamu hizmetlerini 81 Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü (SGİM) ve bu SGİM'lere bağlı 557 Sosyal Güvenlik Merkezi (SGM) aracılığıyla tüm ülke çapında sunmaktadır.

Kurumun merkez ve taşra teşkilatında 32.209 personel görev yapmakta olup bunların dağılımı aşağıda gösterilmektedir:

Tablo 1: Merkez ve Taşra Teşkilatı Personel Durumu

TEŞKİLAT	MEMUR	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	İŞÇİ	TOPLAM
MERKEZ	3.337	237	815	4.389
TAŞRA	21.838	1.199	4.783	27.820
TOPLAM	25.175	1.436	5.598	32.209

1.3. Mali Yapı

SGK 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli IV sayılı Cetvel'de yer alan bir kamu idaresidir.

Kurum, bütçe işlemlerini Strateji Geliştirme Başkanlığınca hazırlanan Bütçe Yönergesi hükümlerine göre yürütür. Hazırlanan bütçe teklifleri Kurum Başkanı tarafından Yönetim Kurulu onayına sunulur.

26/12/2024 tarihli ve 2024/569 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile kabul edilen Sosyal Güvenlik Kurumu 2025 Mali Yılı Bütçe Kararında, Kurumun bütçe geliri 5.393.609.099.000,00 TL olarak tahmin edilmiş olup 2025 mali yılında net bütçe gelirleri 5.805.643.588.890,68 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 2: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2025 Yılı Bütçelenen ve Gerçekleşen Gelir

GELİRLERİN TÜRÜ	GELİR TAHMİNİ (TL)	GERÇEKLEŞEN TUTAR (TL)
02- SOSYAL GÜVENLİK GELİRLERİ	4.301.487.100.000,00	5.184.835.826.665,52
03- TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	803.787.000,00	488.733.188,09
04- ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	551.805.182.000,00	75.018.019.400,00
05- DİĞER GELİRLER	65.454.910.000,00	179.897.581.408,18
06- SERMAYE GELİRLERİ	399.999.000,00	6.341.232.411,80
08- ALACAKLARDAN TAHSİLATLAR	473.658.121.000,00	558.523.953.387,30
09 – RED VE İADELER (-)	0,00	199.461.757.570,21
NET BÜTÇE GELİRİ TOPLAMI	5.393.609.099.000,00	5.805.643.588.890,68

2025 mali yılında; Sosyal Güvenlik Gelirleri bütçe tahmininin %120,54'ü oranında gerçekleşerek 5.184.835.826.665,52 TL,

Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri bütçe tahmininin %60,80'i oranında gerçekleşerek 488.733.188,09 TL,

Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler bütçe tahmininin %13,60'ı oranında gerçekleşerek 75.018.019.400,00 TL,

Diğer Gelirler bütçe tahmininin %274,84'ü oranında gerçekleşerek 179.897.581.408,18 TL,

Sermaye Gelirleri bütçe tahmininin %1.585,31'i oranında gerçekleşerek 6.341.232.411,80 TL,

Alacaklardan Tahsilatlar ise bütçe tahmininin %117,92'si oranında gerçekleşerek 558.523.953.387,30 TL olmuştur.

Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler 199.461.757.570,21 TL gerçekleşmiştir.

Kurumun giderleri sağlanan gelirlerden, gelirlerin yetersiz kaldığı durumlarda ise Hazine yardımı ile karşılanmaktadır. 2025 yılında 75.018.019.400,00 TL Hazine yardımı alınmıştır. Bu tutar 04. Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler ekonomik kodu içerisinde takip edilmektedir.

Tablo 3: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2025 Yılı Bütçelenen ve Gerçekleşen Gider

GİDERLERİN TÜRÜ	NİHAİ BÜTÇE ÖDENEĞİ (TL)	GERÇEKLEŞEN TUTAR (TL)
01- PERSONEL GİDERLERİ	30.707.605.000,00	27.886.805.755,16
02- SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	4.623.677.000,00	4.015.464.907,15
03- MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	18.721.875.000,00	12.433.743.960,69
04- FAİZ GİDERLERİ	750.000,00	502.087,48
05- CARİ TRANSFERLER	5.718.659.174.603,83	5.508.622.731.176,68
06- SERMAYE GİDERLERİ	2.095.412.000,00	831.555.712,64
BÜTÇE GİDERİ TOPLAMI	5.774.808.493.603,83	5.553.790.803.599,80

2025 mali yılında Personel Giderleri nihai bütçe ödeneğinin %90,81'i oranında gerçekleşerek 27.886.805.755,16 TL,

Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri nihai bütçe ödeneğinin %86,85'i oranında gerçekleşerek 4.015.464.907,15 TL,

Mal ve Hizmet Alım Giderleri nihai bütçe ödeneğinin %66,41'i oranında gerçekleşerek 12.433.743.960,69 TL,

Faiz Giderleri nihai bütçe ödeneğinin %66,94'ü oranında gerçekleşerek 502.087,48 TL,

Cari Transferler (emekli aylıkları, kısa vadeli sigorta ödemeleri, sağlık giderleri, ek ödeme, faturalı ödemeler) nihai bütçe ödeneğinin %96,33'ü oranında gerçekleşerek 5.508.622.731.176,68 TL,

Sermaye Giderleri ise nihai bütçe ödeneğinin %39,68'i oranında gerçekleşerek 831.555.712,64 TL olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosunda 2025 yılı faaliyet gideri toplamı 5.236.268.135.384,96 TL, faaliyet geliri toplamı 5.512.378.640.465,08 TL, enflasyon düzeltmesi tutarı ise 13.745.444.233,63 TL olarak yer almıştır. 2025 yılı olumlu faaliyet sonucu 289.855.949.313,75 TL olarak gerçekleşmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumunun 12 adet sosyal tesisi bulunmaktadır. Bu tesisler aşağıdaki şekildedir:

Tablo 4: Sosyal Güvenlik Kurumu Sosyal Tesisleri

MERKEZ TEŞKİLATINA BAĞLI TESİSLER	TAŞRA TEŞKİLATINA BAĞLI TESİSLER
Kavaklıdere Eğitim Merkezi ve Misafirhanesi (Ankara)	Üsküdar Eğitim ve Dinlenme Tesisi (İstanbul)
Balgat Eğitim Merkezi ve Misafirhanesi (Ankara)	İzmir Eğitim ve Dinlenme Tesisi
Fevzi Çakmak Eğitim Merkezi ve Misafirhanesi (Ankara)	Şanlıurfa Misafirhanesi
Terzi ve Kuru Temizleme-Berber Salonu İşletmesi (Ankara)	Bursa Misafirhanesi
Spor Salonu ve Halı Saha İşletmesi (Ankara)	Artvin Misafirhanesi
Balgat Kreş ve Gündüz Bakımevi (Ankara)	Topkapı Misafirhanesi (İstanbul)

Kurumun ortaklık payı bulunan mali kuruluşlar ile mal ve hizmet üreten kuruluşlara ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 5: Kurumun Ortağı Olduğu Kuruluşlar

	İştirakin Adı	Sermaye (TL)	Kurum Hisse Miktarı (TL)	Kurum Hisse Oranı (%)
1	Emek İnşaat ve İşletme AŞ	14.500.000,00	7.105.000,00	49
2	Taksim Otelcilik AŞ	350.000.000,00	109.987.500,00	31,43
3	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (*)	1.411.170.743,00	77.238.455,00	5,47
4	Merkez Bankası AŞ	25.000,00	422	1,69
5	Petlas Las. San. ve Tic. AŞ	10.000.000,00	2.463,00	0,02
6	USX-RAY Röntgen AŞ	2.450.000,00	2.775,10	0,11
7	Ankara Anonim Türk Sigorta Şirketi	148.500.000,00	250.139,50	0,17
8	Şeker Sigorta AŞ	102.646.444,00	149.334,00	0,15
9	Türk Ticaret Bankası AŞ	3.234.458.622,95	810.771,10	0,03
10	Pegagaz AŞ	50.000,00	0,05	0
11	Tasfiye Halinde Ticaret Factoring Hizmetleri AŞ	75.000,00	7.500,00	10
12	Tasfiye Halinde EŞÇİM Eskişehir Çimento Fabrikası AŞ	78.121.800,00	1.531.801,93	1,96
(*) Şirket, 2017 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye Varlık Fonuna devredilmiştir.				

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

SGK, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49, 50 ve geçici 3'üncü madde hükümlerine dayanılarak hazırlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Bu nedenle, SGK tarafından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi ile Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Muhasebe Yönetmeliği 25.06.2021 tarihli ve 31522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu Yönetmelik SGK muhasebe birimlerinin muhasebe kayıt ve işlemlerini kapsamaktadır. Yönetmelik'in 263'üncü maddesinde, Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hallerde Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

SGK muhasebe hizmetleri, Mali Otomasyon Sistemi Projesi (MOSİP) adı verilen bir sistem temelinde yürütülmektedir. Bu kapsamda, tüm illerde muhasebe işlemlerini yürütmekle görevli mali hizmetler sosyal güvenlik merkezleri oluşturulmuştur. Mali hizmetler sosyal

güvenlik merkez müdürünün yetkisi dahilinde il bazında gerçekleşen mali işlemler MOSİP sistemine kaydedilmektedir. Merkezde ise Kurumun muhasebe hizmetlerini yürütmek Strateji Geliştirme Başkanlığı sorumluluğundadır. Merkezde bulunan harcama birimlerince gerçekleştirilen mali işlemler, merkez muhasebe birimi tarafından MOSİP sisteminde takip edilmektedir. İllerde il düzeyinde mali rapor üretilebilmekle birlikte Kurumun konsolide mali raporları, Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından MOSİP sisteminden çekilerek sunulmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu Muhasebe Yönetmeliği'nin 12'nci bölümünde mali raporlamaya ilişkin düzenleme yapılmıştır. Yönetmelik'in 251'inci maddesinde sayılan mizan cetveli, temel mali tablolar ile diğer tablolar SGK Başkanlığınca belirlenen sürelerde hazırlanmakta ve bazı tablolar kamuoyuna sunulmaktadır. Ayrıca SGK Başkanlığınca üretilen mizanlar, temel mali tablolarla birlikte belirlenen sürelerde Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Özkaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim

prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası uygun bir şekilde belirlenmiştir ve duyurulmuştur. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları kısmen yeterlidir. Kurumda ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlanmış ancak yürütülmemiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler bazı yönlerden eksiktir, ancak hazırlanan prosedürler duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

İdare tarafından stratejik plan ve idare performans programı zamanında yayımlanmıştır ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare stratejik amaç ve hedeflerine yönelik kurumsal risklerini belirlemiş olup bu konudaki çalışmalar yeterlidir. İdare faaliyet ve süreçlerine yönelik risklerini (operasyonel riskler, suistimal riskleri, teknolojiye ilişkin riskler vb.) tanımlamasına ilişkin bazı çalışmalar yapmış olmakla beraber bazı açılarından bu çalışmalar yeterli değildir. Kurumsal riskler ile idarenin faaliyet ve süreçlerine yönelik risklerinin (operasyonel riskler, suistimal riskleri, teknolojiye ilişkin riskler vb.) değerlendirilmesine ilişkin çalışmalar yapılmıştır ve yeterlidir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İş akış süreçleri uygun biçimde hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. İdarede yapılan görevlendirmelerde, "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. Ön mali kontrol sistemi,

Kamu Ön Mali Kontrol Yönetmeliği'ne uygun olarak kurulmuştur ve kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmiştir.

Bilgi ve İletişim Standartları

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi mevcuttur. Mevcut bilgi yönetim sistemleri bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde kurulmuştur. İdarenin iş ve işlemlerinin kaydı, sınıflandırılması, korunması ve erişimini de kapsayan, belirlenmiş standartlara uygun arşiv ve dokümantasyon sistemi oluşturulmuştur. İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata kısmen uygun hazırlanmış olup bazı yönleriyle eksiklikleri bulunmaktadır.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi değerlendirilmektedir. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır ve mevzuata uygundur. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuştur ve iç denetçi görevlendirilmiştir. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışmaları mevcuttur ancak raporlamada eksiklikler bulunmaktadır.

Yukarıdaki prosedürler değerlendirildiğinde iç kontrol sistemi ve kurumsal risk yönetimi üst yönetim ve kurum personeli tarafından sahiplenilmiştir.

Sonuç olarak; iç kontrol sisteminin/ön malî kontrol sisteminin ilgili mevzuata uygun olarak kurulduğu değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sosyal Güvenlik Kurumunun 2025 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kurum Alacaklarının Mali Tablolarda Hatalı Görünmesi

Mali Otomasyon Sistemi Projesi (MOSİP) programı ile kurum alacaklarının takip edildiği yazılımlar arasında entegrasyonun sağlanmaması ve bazı prim alacaklarının tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmemesi nedeniyle kurum alacaklarının mali tablolarda hatalı yer aldığı görülmüştür. Mali tablolarda hatalı görünen alacaklara ilişkin tespitler aşağıda başlıklar halinde açıklanmıştır.

a) Kurum Alacaklarının Takibinin Yapıldığı Yazılımlarda Entegrasyonun Sağlanmamış Olması

Kurumun alacaklarına ilişkin işlemlerin tahakkuk esasına göre gerçekleştirilmemesi nedeniyle mali tabloların cari dönemde Kurum alacağına dönüşmüş tutarları tam olarak yansıtmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesinde; muhasebe sisteminin, malî raporların düzenlenmesi ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak ve karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde kurulup yürütüleceği; kamu hesaplarının, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemler ile garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanun'un 51'inci maddesinde ise kamu gelir ve giderlerinin tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterileceği, bütçe gelirlerinin tahsil edildiği yılda kaydedileceği, bütçe giderlerinin ödendiği yılda muhasebeleştirileceği, kamu hesaplarının malî yıl esasına göre tutulacağı belirtilerek muhasebe sisteminin temel ilkeleri ortaya konulmuştur.

Kurum muhasebe hizmetleri, Mali Otomasyon Sistemi Projesi (MOSİP) adı verilen bir sistem üzerinden yürütülmektedir. Kurum gelirleri arasında önemli bir yer tutan genel sağlık sigortası (GSS) primleri, kamu hizmetlerinde çalışanlardan prim gelirleri (memurlar) ile ek karşılık primlerinin tahakkuk işlemleri MOSİP Sisteminde kayıt altına alınmaktadır. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4/1-b maddesi kapsamındaki

primlerin, süresinde ödenmeyen 4/1-a kapsamındaki primlerin, gecikme cezası ve zamların ve sosyal güvenlik destek primi (SGDP) gelirlerinin tahakkuk işlemleri ise MOSİP dışındaki bilgi sistemlerinde (Güvence ve İşveren Sistemleri) gerçekleştirilmektedir.

SGK Sigorta Primleri Genel Müdürlüğünden alınan veriye göre; Kurumun 2025 yılı itibarıyla 4/1-a kapsamında 1.336.640.506.494,00 TL, 4/1-b kapsamında 892.328.353.009,00 TL tutarında Kurum alacağı bulunmaktadır. Kurum alacağına dönüşen bu tutarlar tam ve doğru olarak mali tablolara yansıtılamamaktadır.

Hizmet akdine dayalı prim gelirleri (4/1-a kapsamında olanların prim gelirleri) tahakkuku tahsiline bağlı bir gelir gibi tahsilat yapıldığında prim gelirinin hem tahakkuku hem de tahsilatı aynı muhasebe işlem fişinde yapılmaktadır. Bu kayıtların yanı sıra 4/1-a kapsamındaki Kurum alacaklarının cari dönemdeki tahakkuk kayıtlarının mükerrer kaydedilmesi nedeniyle tahakkuk eden ve tahsil edilemeyen hizmet akdine dayalı prim gelirlerinin muhasebe kayıtlarında gerçeği yansıtmadığı, hizmet akdine dayalı primlerin tahakkukları dönem sonu itibarıyla ters kayıt yapılarak muhasebe kayıtlarından çıkarıldığı tespit edilmiştir. Gerçekleştirilen muhasebe işlemlerinin tahakkuk esaslı muhasebe sistemine uygun olmadığı ve 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile 600 Gelirler Hesabı'nda yer alan tutarların cari ve geçmiş dönemde Kurum alacağına dönüşmüş tutarları tam olarak yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi tarafından, Kurum alacaklarının mali tablolarda tam ve doğru şekilde gösterilebilmesi amacıyla yeni bir yazılım projesine başlanıldığı ve çalışmaların devam ettiği ifade edilmiştir.

Kurum alacaklarına ilişkin mali işlemlerin 5018 sayılı Kanun'da öngörülen tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmesi ve ilgili oldukları dönem mali tablolarında tam ve doğru olarak raporlanması gerekmektedir.

b) Vadesinde Tahsil Edilmemesi Nedeniyle Takibe Alınan Prim Alacaklarının Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında İzlenmemesi

Hizmet akdiyle çalışanlar, bağımsız çalışanlar veya çalışmayanlar adına tahakkuk eden ve vadesinde tahsil edilemediği için takibe alınan prim gelirlerinin, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'nda takip edilmediği görülmüştür.

Sosyal Güvenlik Kurumu Muhasebe Yönetmeliği'nin 35'inci maddesinde, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen sosyal güvenlik gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, diğer gelirler ve sermaye gelirleri alacaklarından takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'nın kullanılacağı ifade edilmiştir.

Muaccel hale gelmiş prim alacakları merkez tarafından otomatik olarak topluca icra havuzuna aktarılmakta ve bu alacaklar için icra takip süreci başlamaktadır. Ayrıca, tüm illerde bulunan işveren servisleri tarafından da icraya bazı alacaklar aktarılmaktadır. Muhasebe işlemlerinin gerçekleştirildiği MOSİP Sistemi ile prim tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin gerçekleştirildiği kaynak sistemler arasında tam olarak entegrasyon sağlanamaması nedeniyle icra birimine aktarılarak takibe alınan prim alacakları muhasebe kayıtlarına tam ve doğru olarak yansıtılmamaktadır.

Yapılan incelemede hizmet akdiyle çalışanlar ile bağımsız çalışanlar veya çalışmayanlardan alınacak takibe alınmış prim borçlarının izlendiği yardımcı hesapların 2022 dönem sonundan beri hiç işlem görmediği, 2025 yılında icraya 340.339.259.268,61 TL alacak intikal ettirilmesine ve bu alacaklardan 154.297.562.728,35 TL tahsilat yapılmasına rağmen bu işlemlere ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından, takibe alınan alacakların ilgili muhasebe hesaplarına zamanında yansıtılması amacıyla yeni bir yazılım projesine başlanıldığı ve çalışmaların devam ettiği ifade edilmiştir.

Vadesinde tahsil edilememesi nedeniyle takip başlatılan hizmet akdiyle çalışanlar, bağımsız çalışanlar veya çalışmayanlara ilişkin prim ve prime bağlı gelirlerin takibe alınmaları itibarıyla mali tablolarda tam ve doğru olarak raporlanması gerekmektedir.

c) Faaliyet ve Alacak Hesaplarına Ait Tahsilatların Emanet Hesaplarında İzlenmesi

Kurumun cari yıl prim gelirleri ve geçmiş dönem alacaklarına ait tahsilatların emanet hesaplarında izlenmesi nedeniyle varlık ve yükümlülükler ile faaliyet sonuçlarının hatalı raporlandığı görülmüştür.

Sosyal Güvenlik Kurumu Muhasebe Yönetmeliği'nin 126'ncı maddesinde; 333 Emanetler Hesabı'nın, muhasebe birimlerinde emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

Alacakların takip ve tahsilinde yazılımlar arası entegrasyonun tam olarak sağlanamaması nedeniyle, bankalar aracılığıyla yapılan tahsilatlar niteliği araştırılmak üzere önce emanet hesaplarına alınarak muhasebe kayıtlarına yansıtılmakta, daha sonra tahsil edilen tutarlardan tahakkuk kayıtları ile eşleştirilen tutarlar emanet hesaplarından mahsup edilerek ilgili faaliyet ve alacak hesaplarına aktarılmaktadır. Ancak yapılan tahsilatların tahakkuk kayıtları ile bağlantısının kurulamaması durumunda yapılan tahsilatlar emanet hesaplarından mahsup edilememektedir. 333.14 yardımcı hesaplarının kapatılamayan gönderme emirlerinin izlenmesinde kullanılması gerekirken yapılan tahsilatlar ilk olarak 333.14.07.01 Online Banka Tahsilat Saymanlık Emaneti Hesabı'na alınmakta, kişi adına emanete aktarılan tutarlar 333.14.07.02 Online Banka Tahsilat Kişi Emaneti Hesabı'na alınarak ilgilinin borcuna mahsup edilenler gelir kaydedilmekte, borca mahsup edilemeyenler ise sistem tarafından 333.14.07.03 Düzeltilen Emanet Tahsilatı Hesabı'na aktarılmaktadır. Bu durum, emanet hesaplarında yapılan işlemlerde artışa neden olmakta, faaliyet ve alacak hesaplarının sağlıklı bir şekilde kontrolüne imkân vermemekte ve bir yıllık mali işlemlerinin yansıması olan temel mali tabloların güvenilirliğini zedelemektedir.

SGK mali tabloları üzerinde yapılan incelemede 333 Emanetler Hesabı'nın 2023 yılında 22.188.197.152,91 TL, 2024 yılında 27.514.961.351,92 TL ve 2025 yılında ise 25.566.566.358,67 TL tutarında alacak bakiyesi verdiği tespit edilmiştir. Banka tahsilatları ile Hazine ve Maliye Bakanlığından yapılan transferlerin ilgili hesaplara aktarılmadan önce 333 Emanetler Hesabı'na kaydedilmesi nedeniyle bu hesabın amacına uygun kullanılmadığı değerlendirilmektedir. Ayrıca, geçmiş yıllarda tahsil edilen malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primlerinin 333 Emanetler Hesabı'nda bekletilmesi ve 2025 yılında gelir kaydedilmesi nedeniyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 81'inci maddesine göre alınması gereken devlet katkısı da gecikmeli olarak tahsil edilmektedir.

Kamu İdaresi tarafından, tahsilatların emanet hesapları yerine doğrudan ilgili faaliyet ve alacak hesaplarında izlenmesi amacıyla yeni bir yazılım projesine başlanıldığı ve çalışmaların devam ettiği ifade edilmiştir.

Kurum alacaklarının takip ve tahsil süreçlerinin tahakkuk esaslı muhasebe sistemi üzerinden yürütülerek emanet hesaplarının amacı dışında kullanımının engellenmesi ve yapılan tahsilatlardan gelir ile alacaklara ilişkin olanların ilgili hesaplara kaydedilmesi gerekmektedir.

d) Tecil ve Taksitlendirmelere İlişkin Mali İşlemlerin Muhasebe Kayıtlarına Yansıtılmaması

Kurum tarafından gerçekleştirilen tecil ve taksitlendirme işlemlerinin tam ve doğru olarak muhasebe kayıtlarına alınmadığı görülmüştür.

Amme borcunun vadesinde ödenmesi veya haczin tatbiki veyahut haciz edilmiş malların paraya çevrilmesi amme borçlusunu çok zor duruma düşürecekse, borçlu tarafından 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca borcun tecil edilmesi istenebilmektedir. Borçlu tarafından talep edilmesi ve gerekli şartlarda teminat gösterilmesi durumunda, alacaklı amme idaresi 36 ayı geçmemek üzere amme alacağını tecil edebilmektedir. Tecil ve taksitlendirme yetki tutarları, borçluların başvuruları, borçlunun çok zor durum halinin incelenmesi, tecil ve taksitlendirme süreleri, teminata ilişkin hususlar Kurumun yayımlamış olduğu 2024/12 sayılı Genelge'de detaylı olarak açıklanmıştır.

Aynı zamanda, 2018/11500 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na dayanılarak hazırlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Alacaklarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48/A Maddesine Göre Tecil ve Taksitlendirilmesine İlişkin Yönetmelik ile Kuruma olan yükümlülüklerini süresinde yerine getirmiş olmakla birlikte son bir yıl içinde borçlarını ödeyememiş olan uyumlu prim borçlularının borçlarını Kanun'un 48/A maddesi uyarınca taksitlendirerek ödeyebilmelerine ilişkin işlemleri düzenlemek amaçlanmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumu Muhasebe Yönetmeliği'nin 37 ve 73'üncü maddelerine göre, gelirlerden alacaklar veya gelirlerden takipli alacaklar ya da diğer faaliyet alacakları hesabında kayıtlı tutarlardan mevzuatı gereğince tecil veya tehir edilen tutarların vadesine göre bir yıl veya faaliyet dönemi ile sınırlı olarak tecil ve tehir edilen tutarların 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nda, bir yılı aşan süreyle tecil ve tehir edilen tutarların ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nda takip edilmesi gerekmektedir.

Kurumun son 2 yılda 170.376 işveren dosyası üzerinden 110.072.728.664,11 TL tutarında alacağını 6183 sayılı Kanun'un 48 ve 48/A maddeleri kapsamında tecil etmiş ve tecil

işlemi uygulanan 5.963 işveren dosyasında ise 570.679.772,98 TL tutarında tecil işlemi bozulmuştur.

Kurum cari ve geçmiş yıl muhasebe kayıtlarının ve 122/222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nın detay kod bazında yardımcı defterlerinin incelenmesi sonucunda, hizmet akdiyle çalışanlar ile bağımsız çalışanlar veya çalışmayanlardan alınacak prim borçlarından taksitlendirilenlerin muhasebe kayıtlarında gösterilmediği ve bu kapsamdaki tecil ve taksitlendirmeler için 2022 yılından bu yana muhasebe kayıtlarında işlem yapılmadığı tespit edilmiştir. 6183 sayılı Kanun'un 48 ve 48/A maddeleri uyarınca yapılan tecil ve taksitlendirme tutarlarına, Kurumun bu kapsamdaki kısa ve uzun vadeli alacak tutarlarına ve ödeme veyahut iptal işlemi nedeniyle ortadan kalkan taksitli alacak tutarlarına Kurum mali tabloları üzerinden ulaşılammaktadır.

Kamu İdaresi tarafından, tecil ve taksitlendirmeler dahil olmak üzere tüm alacak süreçlerinin muhasebe sistemine doğru ve zamanında yansıtılması amacıyla yeni bir yazılım projesine başlanıldığı ve çalışmaların devam ettiği ifade edilmiştir.

Kurum mali tablolarının gerçeğe uygun, tam ve doğru bilgi vermesinin sağlanması amacıyla gerekli yazılım çalışmalarının tamamlanması, tecil edilen kamu alacaklarının vadesine göre 122/222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nda takip edilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Genel Sağlık Sigortası Primlerinin Tahakkuk ve Tahsiline İlişkin Hatalı Uygulamaların Bulunması

GSS primi tahakkuk ettirilmesi gerekirken tahakkuk işleminin yapılmadığı veya tahakkukun oluşmaması gereken durumlarda GSS prim tahakkukunun olduğu ve GSS primlerinin tebliği ile icraya aktarılma süreçlerinde aksamaların yaşandığı görülmüştür.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 3'üncü kısmında Genel Sağlık Sigortası (GSS) kapsamına dahil olan kişiler, sağlanan sağlık hizmetleri ve haklar ile yararlanma şartlarına ilişkin hükümler düzenlenmiştir. Ayrıca, GSS'ye ilişkin işlemleri

düzenlemek amacıyla Genel Sağlık Sigortası Tescil, Prim ve Müstehaklık İşlemleri Yönetmeliği ile 2019/17 sayılı Genelge yayımlanmıştır.

a) Bazı Kişilere Sahte Sigortalı Olduğu Tespit Edilen Dönemleri İçin GSS Primi Tahakkuk Ettirilmemesi

Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca sahte iş yeri olduğu tespit edilen yerlerde sahte sigortalı olarak bildirilen kişilere ilgili dönemler için GSS tescil kaydının düzenlenerek GSS primi tahakkuk ettirilmediği görülmüştür.

Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca hiçbir ticari veya mesleki faaliyeti yokken veya bu faaliyetlere son verdikten sonra sahte sigortalı bildiren sahte iş yerleri ile ticari veya mesleki faaliyette bulunurken sigortalılık haklarından faydalanmak amacıyla fiilen ticari veya mesleki faaliyetlere katılmayan sahte sigortalıların tespiti halinde sahte sigortalılara ilişkin ödenmiş prim gelirlerinin gelir kaydedilmesi ve bu dönemler için faydalanılan gelir ile kişi adına yapılan ödemelerin geri alınmasıyla birlikte GSS tescil kayıtlarının da düzeltilmesi gerekmektedir.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 92'nci maddesinde genel sağlık sigortası kapsamındaki kişilerin genel sağlık sigortalısı olmasının zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır. Kanun'un GSS geçiş hükümlerini düzenlediği geçici 12'nci maddesine göre süreç tamamlanarak, 01.01.2012 tarihinden itibaren Türkiye'de ikamet eden tüm vatandaşlar zorunlu olarak GSS kapsamına alınmıştır. GSS kapsamında sayılanlar adı geçen Kanun'un 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasında (f) bendine kadar sayılmış ve bu bentlere dahil olmayıp başka bir ülkede sağlık sigortasından yararlanma hakkı bulunmayan vatandaşların da bu kapsamda olacağı ifade edilmiştir. Genel sağlık sigortalısı sayılmayacak kişiler ise Kurumun yayımladığı 2019/17 sayılı Genelge'de sınırlı sayıda belirtilmiştir.

Kurumun denetim elemanlarınca yapılan denetim sonuçlarında sahte iş yeri olduğu tespit edilen yerlerde bildirilen sahte sigortalıların ilgili dönemlere ilişkin ödenmiş primleri gelir kaydedilmekle birlikte Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamında bildirilen hizmet günleri silinmektedir. Sahte sigortalı olarak bildirilen dönemlere ilişkin olarak GSS tescil kayıtlarının düzenlenmesi ve 2012 yılından sonraki dönemler için zorunlu GSS kapsamına alınarak prim tahakkuk ettirilmesi gerekmektedir.

Sahte iş yeri olarak belirlenen yerlerden Kuruma sahte sigortalı olarak bildirilen kişilerin bu dönemlerdeki GSS primi tahakkukları incelenmiş ve GSS kapsamında prim tahakkuk ettirilmeyen çok sayıda kişi olduğu tespit edilmiştir.

Söz konusu kişilerin sahte sigortalı bildirildiği dönemlerde genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi olup olmadığı değerlendirilerek GSS prim tahakkuklarının oluşturulması gerekmektedir.

b) GSS Primlerinin İcraya Aktarılmasında Gecikmeler Yaşanması

Genel sağlık sigortalısı tarafından ödenecek GSS primlerinin son ödeme tarihi üzerinden uzun zaman geçmesine rağmen memurlar aracılığıyla icraya aktarılmasında gecikmeler yaşandığı ve süre itibarıyla tahsil imkanı azalmış olmasına rağmen icraya aktarılmayan GSS primleri bulunduğu tespit edilmiştir.

5510 sayılı Kanun'un 60'ncı maddesinde genel sağlık sigortalısı olarak sayılan kişilere ilişkin GSS primlerini ödeme sorumluluğu duruma göre kişilerin kendisine, işverenlerine veya çeşitli kamu kurumlarına yüklenmiştir. Genel sağlık sigortalısı sayılan kişilere göre prime esas kazanç tutarı, GSS prim oranı ve prim ödeme gün süreleri değişiklik göstermektedir. Aynı Kanun'un "Primlerin Ödenmesi" başlıklı 88'inci maddesinde prim alacaklarının tahsili için muacceliyet tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde icra yoluna başvurmayan Kurum yetkili personeli hakkında genel hükümlere göre kovuşturma yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un "Çeşitli Mali Hükümler" başlıklı 37'nci maddesinde; süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primlerinin Kurum alacağına dönüşeceği ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 51, 102 ve 106'ncı maddeleri hariç diğer maddelerinin uygulanacağı hükmüne yer verilmiştir.

Yapılan incelemede genel sağlık sigortalısı tarafından GSS priminin ödenmesi gereken hallerde tahakkuk eden GSS priminin son ödeme tarihi üzerinden yıllar geçmesine rağmen icraya aktarılmadığı ve GSS priminin dönemi itibarıyla tahsil imkanının azaldığı dosyaların memur aracılığıyla tespit edilerek icraya geç aktarıldığı tespit edilmiştir. GSS primlerinin memurlar aracılığıyla taranarak icraya aktarılmasının dosya yoğunluğu nedeniyle sağlıklı işlemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Kamu İdaresi tarafından, Kurum alacaklarının takibinde etkinliği sağlamak amacıyla geliştirilen yeni yazılım projesinde sona varıldığı ve GSS primlerinin icraya aktarılması işlemlerinin de bu yazılım aracılığıyla gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.

Genel sağlık sigortalısınca ödenecek olan GSS primlerinin vadesinde ödenmemesi halinde otomatik olarak icraya aktarılmasının, kurum alacaklarının takip ve tahsilinde etkinliği arttıracığı değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Vadesinde Tahsil Edilmemesi Nedeniyle Takibe Alınan Prim Alacaklarının Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında İzlenmemesi	2024	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporu'nun Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular bölümünde 1 numaralı bulguda alt madde olarak yer almaktadır.
Kurum Alacaklarının Takibinin Yapıldığı Yazılımlarda Entegrasyonun Sağlanmamış Olması	2024	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporu'nun Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular bölümünde 1 numaralı bulguda alt madde olarak yer almaktadır.
Faaliyet ve Alacak Hesaplarına Ait Tahsilatların Emanet Hesaplarında İzlenmesi	2024	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporu'nun Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular bölümünde 1 numaralı bulguda alt madde olarak yer almaktadır.
Tecil ve Taksitlendirmelere İlişkin Mali İşlemlerin Muhasebe Kayıtlarına Yansıtılmaması ve Tecil İşlemleri İçin Alınan Teminatların Tam ve Doğru Muhasebeleştirilmemesi	2024	Kısmen Yerine Getirildi	Sayıştay Denetim Raporu'nun Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular bölümünde 1 numaralı bulguda alt madde olarak yer almaktadır.
Genel Sağlık Sigortası Primlerinin Tahakkuk ve Tahsiline İlişkin Hatalı Uygulamaların Bulunması	2024	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporu'nun Diğer Bulgular bölümünde 1 numaralı bulguda yer almaktadır.